

ské kvality Havla nikdy nezapomenu, ať už mu lidé vyčítají cokoli.

Vnímáte ho romanticky?

Ano, nemůžu si pomoci.

Jaký byl váš první dojem?

Že byl duchem nepřítomný – a zároveň koncentrovaný. On byl ve svých vlastních službách, sloužil svému poslání, kterému se oddal naprosto neokázale. Nezakládal si na vnější prezentaci třeba jako Jiří Dienstbier nebo Pavel Kohout, to Havel nedělal. A byl dokonce svým komickým způsobem praktický.

Jak to myslíte?

Zavolal mi taxík a říkal: „Je možné, ehm, že když sejdete dolů, ehm, a nastoupíte do taxíku, ehm, tak taxikář nebude taxikářem. Bude to pravděpodobně někdo od Státní bezpečnosti.“ A na rozloučenou mi ještě řekl, že ten taxikář se mi v tom taxíku bude asi snažit prodat kaviár, který má schovaný v palubní desce, protože všichni taxikáři tady prodávají kaviár.

A koupil jste ho?

Ne, ten taxikář na ten kaviár nějak zapomněl. Anebo měl strach, protože když jsem se později díval do svých spisů, pochopil jsem, že ze mě měli podobný strach, jako jsem měl já z nich. Nemohli vědět, jestli nejsem náhodou nějaký špión, nějaká velká ryba najatá CIA.

Ale svoji misi jste v Československu přece měl.

Ano, měl jsem velmi konkrétní misi. Natočil jsem video s Václavem Havlem, jak přebírá Cenu svobody, kterou mu udělily dvoje nejvlivnější skandinávské noviny, dánský list Politiken a švédský Dagens Nyheter. Jenže pak nastal problém: kam s tím videem? Tehdy nebyly žádné malé disky DVD, ale velké kazety, a já se jich musel zbavit. Napadlo mě, že nejbezpečnějším místem je pro Dána v Praze dánská ambasáda. Tak jsem se tam rozjel, policajti za mnou, nechali mě jít až na tu ambasádu. Tam mi velvyslanec řekl, že pro mě nemůže nic udělat, ale jak to říkal, tak rukou ukázal směrem k zahradě. Tam totiž nebyly žádné odposlechy. Tu kazetu si ode mne vzal a pak se mu s ní podařilo projet do Bonnu, protože měl jako velvyslanec imunitu.

Vy jste žádné potíže neměl?

Z té ambasády jsem jel na setkání s Jiřím Hájkem (*jeden z prvních mluvčích Charty 77 – pozn. red.*) a vím, že jsme si chvíli povídali na ulici, policajti nás při tom natáčeli. A pak mi Hájek říká: „Co kdybychom jim zamávali do kamery?“ Tak jsme jim mávali. Pak jsem se zase vracel taxíkem zpátky do hotelu a všiml jsem si, že se můj taxikář začal hrozně potit. Ve zpětném zrcátku totiž viděl náš doprovod. Před hotelem mě pak obstopilo sedm osm lidí, strčili mě do jiného auta a odvezli na výslech.

Inzultovali vás nějak?

Ne, nechali mě sedět v takové velké místnosti čtyři hodiny na gauči, v rohu stál policajt. Ale když sedíte před výslechem na gauči čtyři hodiny, tak máte spoustu času na sérii nejrůznějších plánů. A ty plány jeden po druhém zavrhujete: „Mám se rozčílit a chtít mluvit s velvyslancem? Nebo být radši pokorný a říkat chápu vás, ale...“ Zkrátka po hodině jsem byl úplně mimo.

A jaká strategie vyhrála?

Hrál jsem překvapeného, ale nevztekal jsem se. Říkal jsem jim: „Podívejte se, jsem turista, řekněte mi, co jsem udělal špatně.“ A oni: „Stýkáte se s kriminálními živly!“ Tak jsem se jich zeptal: „Ale jak jsem mohl vědět, že jsou to kriminální živly, když nejsou ve vězení? Třeba pan Havel.“ Odpověděli, že pan Havel může být ve vězení kdykoliv. Což jinými slovy znamenalo, že nechtěli, aby jim ve vězení zemřel. Hrál jsem blbého a oni mi nakonec řekli, že jsem porušil principy Československé socialistické republiky a že mě odvezou na hranice. Řekl jsem jim, že mi za chvíli poletí letadlo. A oni: „Ale vy nepoletíte letadlem, vy pojedete autem.“

Kam vás odvezli?

Jak se to jenom jmenuje? Jeli jsme přes takové město na hranici se západním Německem... Mám starou hlavu... Jo, Tšeb!

Aha, Cheb.

Jo jo, byla to zajímavá cesta. V autě seděli další tři lidi, měli zbraně, ale na konci udělali chybu: na hranicích mě vystrčili ven samotného, s těžkým kufrům a videokamerou, kterou samozřejmě projeli. Jenže podle deklarace v Helsinkách to měli udělat s doprovodem a počkat, až mě převezmou němečtí pohraničníci. To potom na jednom oficiálním jednání s Českoslováky vytáhla dánská delegace. Když jsem o tom psal knihu, tuhle kapitolu jsem nazval Rudé uši Československa. Protože jste se pak Dánům museli omluvit.

Havlovi jste měl také předat finanční odměnu, která byla spjatá s Cenou svobody. Sedmadesát pět tisíc dánských korun. Ty jste propašoval jak?

Ty jsem nepašoval. Havlovi jsem přivezl potvrzení, že peníze byly převedeny na konto Nadace Charty 77 ve Stockholmu. A tu spravoval František Janouch.

Napadlo vás v té době, že by Václav Havel mohl být prezidentem?

Já jsem napsal doslov k dánskému vydání jedné z Havlových knih, jmenuje se Dálkový výslech. A víte, co je v poslední větě? Že Havel bude jednou prezident Československa. Na to jsem dodnes pyšný.
alice.horackova@mfdnes.cz

INZERCE

www.pfcs.cz informační linka: 800 207 207

Poslední šance na penzijní připojištění. S bonusem!

Již pouze do konce listopadu můžete uzavřít penzijní připojištění za současných podmínek. Pak se kvůli penzijní reformě změní. Proč je to výhodné? Fondy dnes garantují, že vaše prostředky neprodělají. Nabízí také tzv. výsluhovou penzi, tedy možnost vybrat až polovinu všech peněz již po 15 letech spoření. A bonus? Pokud uzavřete smlouvu s Penzijním fondem České spořitelny, získáte od nás dalších 300 Kč ke smlouvě navíc.

 PENZIJNÍ FOND
ČESKÉ SPOŘITELNY